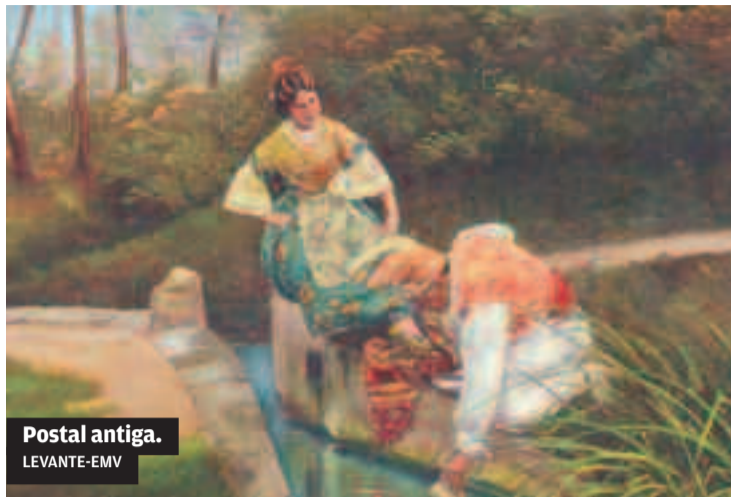

■ Abans de l'arribada de l'aigua potable a València el novembre de 1850 (gràcies al suport del canonge **Mariano Liñán Morelló**), l'abastiment de la ciutadania depenia de les fonts i dels pous. En el mapa de Tosca de principis del segle XVIII encara trobem un carrer de la Font (o de les Fonts, segons altres documents), que unia l'actual plaça dels Porxets dels Aluders i el carrer de la Boatella. El nom de la plaça, que ara es diu només dels Porxets, es referia als aluders, un gremi que adobava pells de corder o cabrit. El carrer de la Boatella era un tram del carrer de Sant Vicent, que prenia el seu nom de la porta àrab anomenada Bab Beit-Al-là (Porta de la Casa de Déu). La font és esmentada en un document de febrer de 1266. Es trobava probablement al raval extramurs, pràcticament en la part més al nord de l'actual plaça de l'Ajuntament, prop de l'Avinguda Maria Cristina que, en temps de la II República, es dedicà a **Pablo Iglesias**.

També hi hagué una font als camps de Russafa, ubicada en uns terrenys que pertanyien al Convent del Carme,

Postal antiga.
LEVANTE-EMV

Fonts. A València hi havia fonts que ara han desaparegut. Una, que hi havia a Russafa, serví perquè el poble retera homenatge al piadós pare Simó.

La font del sant i la font de l'amor

► La Font de l'Amor es trobava junt a la séquia de Vera. Es pot veure en un fragment de pel·lícula recuperada de la «Huerta valenciana»

biren les seues representacions. El papa **Urbà VIII** restringí encara més, mitjançant decrets del 1625 i del 1634, el culte i la representació amb nimbe de les persones no beatificades. Però el poble trobà una possibilitat de donar reconeixement al pare Simó sense culte ni imatges: acudir a la seua font preferida. I així fou. La Font dels Barreters esdevingué un lloc de peregrinatge i començà a ser anomenada Font del Pare Simó. Així es troba esmentada en el llibre de **Josep Llop** «De la Institució, govern polítich y jurídic, costums y observancies de la fabrica vella dita de murs e valls, y nova, dita del riu» (1675, p. 263). El que passà després amb aquella font era previsible i ho explicà **M. A. Orellana** (Valencia Antigua y Moderna): «Apurados los Labradores de lo mucho que el transito de la gente damnificaba y destruía las plantas, resolvieron cegar, como cegaron la expresada fuente». Però, continua Orellana, «represadas, y violentadas sus vertientes, reventaron brotando por el lado de la casa alqueria [...] de Sto. Domingo». Però aquesta nova font també desaparegué.

El 22 de desembre de 1927 s'estrenà al Teatre Princesa de València

Fotogrames de
«Huerta valenciana»
(<https://vimeo.com/83836665>)

però que el 1424 eren propietat de mossén **Francesc Corts**. S'anomenà la Font d'En Corts i d'ella prengué el seu nom una de les quatre carreres que ara componen el districte. Segons el cronista **Vicente Boix**, hi hagué una deliberació municipal, el 1409, per dur aigua d'aquesta font al Grau. S'hi va posar una canonada que seguia per Montolivet i, lògicament, havia de passar per baix del llit del Túria. L'obra es va concloure l'abril de 1414, però deu anys després, a causa d'una riuà, es trencà la canonada i el fang la cegà. Per això es decidí que es prenguera aigua per al Grau del molí d'En **Burguera**, anomenat després de **Pere Despuig**, que es trobava on ara és l'Albereda.

Hi hagué una altra font a Russafa relacionada amb un important conflicte social, la Font (o Fonteta) dels Barreters, amb una aigua molt apreciada per la gent. No sabem per què s'anomenava així; potser pels artesans que feien barrets o per «fer barret» («entretindre's parlant amb uns i altres», DNV). Es fa esment d'aquesta font en un document de 1552. S'hi arribava eixint de la ciutat per la Porta dels Jueus (on és ara l'estació de metro de Colom) i marxant unes sis-cents passes cap a Russafa. Prop de l'alqueria de Sant

Doménec, hi havia un pontet, al costat del qual brollava la font. Segons l'especialista **Xavier Oms**, la fonteta estaria en el tram entre la cruïlla dels actuals carrers Ciril Amorós i Jorge Juan i la dels carrers Císcar i Borriana.

Anar a la Font dels Barreters era el passeig preferit d'un personatge important de la València de primeries del segle XVII, **Francisco Jerónimo Simó**, un sacerdot de l'església de Sant Andreu (ara, de Sant Joan de la Creu). El religiós era fill d'**Esperança Villafra** i **Joan Batiste Simón**, fuster, i guanyà fama de persona santa. Una altra de les seues caminades habituals era la «volta dels sentenciats» per acompanyar piadosament les persones condemnades fins a les forques de la plaça del Mercat. Simó morí l'abril de 1612, quan tenia 33 anys. El seu cadàver fou dipositat a l'església de Sant Andreu, per on passaren durant quatre dies els estaments de la ciutat i persones que volien fer-se amb relíquies d'aquell piadós que havia obrat suposadament miracles, curant impeditos, cegos, muts, sords i, fins i tot, un xiquet que, en caure a la plaça de Sant Francesc, s'havia obert el cap. Les autoritats locals, el virrei, el Consell d'Aragó, al-

A l'esquerra, Simó per Rubens. Dalt, Vicente López: El canonge Mariano Liñán (Museu Lázaro Galdiano).

Juan de Ribera, i les ordes religioses s'oposaren a que un membre del clergat secular pujara als altars. Ells estaven més bé interessades en la beatificació dels seus religiosos, com ara **Tomás de Villanueva**, **Gaspar Bono** o **Pedro Nicolás Factor**. La qüestió arribà a Roma, on la causa de Simó fou defensada pel teòleg **Miguel de Molinos** (autor d'una cèlebre Guia Espiritual), que no tingué èxit. L'any 1615 es prohibí el culte al pare Simó i quatre anys després es prohi-

la comèdia lírica «La font de l'amor». La lletra, en vers, era del poeta **Rafael Gayano Lluch** i la música de **Josep Maria Esteve**. S'hi va fer una edició a cura de la Impremta Villalba (València, 1927). El títol no era original. L'autor català **Baldiri Vidal Ventura** ja n'havia escrit una obra homònima, també en vers. En realitat, hi havia a València una Font de l'Amor; més bé, dues. Una artificial que s'havia instal·lat a l'Exposició Regional de 1909, i una altra natural ubicada al camí de Vera. No sabem l'origen d'aquesta font, ni tampoc el de la seua denominació, però sí la seua ubicació exacta. Es trobava tot just a l'altra banda del camí on està l'eixida septentrional de la Universitat Politècnica, a la part del seu campus on hi ha les granges i els hivernacles de la institució acadèmica. En un fragment de pel·lícula dels anys 20 recuperada per l'Institut Valencià de l'Audiovisual i la Cinematografia, el qual la titulà provisionalment «Huerta valenciana», un home i una dona semblen festejar mentre ella va a la font a per aigua. Està rodada a la Font de l'Amor. Casualment, la font es trobava al costat d'una alqueria anomenada Casa Simó, que no tenia res a veure amb el sacerdot piadós del segle XVII.